

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Henryk
Nazwisko: Tomczok
Miejsce urodzenia: Katowice
Data urodzenia: 29-09-1930
Imię ojca: Edward
Imię matki: Maria
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Henryk Tomczok występuje w materiałach sprawy krypt. „Kolporterzy” prowadzonej od 12.01.1953 przez Wydział III WUBP Katowice/Stalinogród. Wstępno-agencyjne rozpracowanie krypt. „Kolporterzy” (przekwalifikowane 25.05.1953 na rozpracowanie agencyjne) zostało wszczęte w związku z rozkolportowaniem na terenie woj. katowickiego „ulotek o treści anty-państwowej i anty-radzieckiej” oraz ujawnieniem listów z pogroźkami, które otrzymywali aktywiści partyjni i społeczni. W wyniku rozpracowania ustalono, iż rozpowszechnianiem ulotek zajmują się członkowie działającej od 1948 roku na terenie województwa konspiracyjnej organizacji młodzieżowej p.n. „Tajne Harcerstwo Krajowe” (w lutym 1952 zmiana nazwy organizacji na „Szeregi Wolności”). „THK” jako organizacja „antykomunistyczna i antyfaszystowska” miało na celu walkę „o pełną suwerenność i niepodległość Polski”, w której „każdy obywatel posiadałby pełnię praw bez względu na przynależność partyjną, religijną i narodowość”. Henryk Tomczok, występuje w aktach jako członek „Tajnego Harcerstwa Krajowego”. Ww., który należał do organizacji od czerwca 1950 brał m.in. udział w złożeniu uroczystej przysięgi i poświęceniu sztandaru „THS”, które miało miejsce 08.09.1951 w kościele św. Klemensa w Łędzinach. Aresztowany 16.12.1953, a 22.02.1954 skazany przez sąd na karę więzienia. Rozpracowanie zakończono w związku z zdekonspirowaniem organizacji i aresztowaniem członków „THK”/„SW”. W dniu 26.11.1955 materiały sprawy zarchiwizowano w Wydziale X WUdsBP pod sygn. 21634/55, a 22.12.1960 połączono z materiałami Wydziału Śledczego o sygn. 17945/54. W dniu 19.04.1971 materiały archiwalne zarejestrowano pod nową sygn. 1047/III.</p>	<p>IPN Ka 03/734 t. 1-25 (1047/III).</p>	

Materiały operacyjno-śledcze. Henryk Tomczok zatrzymany 16.12.1953 w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 86 § 2 kkWP został objęty śledztwem prowadzonym przez Wydział Śledczy WUBP Stalinogród (Katowice) pod nadzorem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Stalinogrodzie (sygn. akt Pr II 258/53). Ww. został przesłuchany, a następnie oskarżony o przynależność do „kontrrewolucyjnej” organizacji mającej na celu „obalenie przemocą ustroju PRL” i 18.12.1953 tymczasowo aresztowany. Śledztwo zakończono 11.01.1954. Materiały sprawy zarchiwizowano pod sygn. 17956/54, a w dn. 22.12.1960 skomasowano z innymi materiałami Wydziału Śledczego dot. organizacji „Szeregi Wolności” pod wspólną sygn. 17945/54. W dniu 19.04.1971 materiały archiwalne zarejestrowano w Wydziale „C” KW MO Katowice pod nową sygn. 1047/III.

IPN Ka 03/734 t. 1-25 (1047/III), IPN Ka 064/164 (1D/Ś).

Akta prokuratorskie. Henryk Tomczok zatrzymany 16.12.1953 w związku z podejrzeniem o przynależność do „nielegalnej” organizacji, został przesłuchany i na mocy postanowienia Prokuratury Rejonowej w Stalinogrodzie (Katowicach) z dn. 18.12.1953 tymczasowo aresztowany. Osadzony w Więzieniu Karno-Śledczym w Stalinogrodzie. Śledztwo zakończono 11.01.1954. Henryka Tomczoka oskarżono o to, że w okresie od czerwca 1950 do września 1951 był członkiem „kontrrewolucyjnego” związku „Tajne Harcerstwo Krajowe” mającego na celu „obalenie przemocą ustroju PRL”, brał udział w zebraniach organizacyjnych, zbierał nazwiska i adresy aktywistów społecznych i partyjnych, opłacał składki organizacyjne oraz czytał gazetkę organizacyjną pt. „Bojownik” „o treści antypaństwowej”, tj. o czyn z art. 86 § 2 kkWP. W dniu 30.01.1954 akt oskarżenia przesłany został do Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie.

IPN Ka 241/5876 (Pr II 258/53).

Akta sądowe Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach). W dniu 22.02.1954 WSR w Stalinogrodzie (sygn. akt Sr. 42/54) uznał Henryka Tomczoka za winnego popełnienia przestępstwa z art. 86 § 2 kkWP i za to skazał ww. na karę 5 lat więzienia, złagodzoną na mocy amnestii z dn. 22.11.1952 do 3 lat i 4 m-cy pozbawienia wolności, orzekając jednocześnie utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat oraz przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. W dniu 30.03.1954 Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie (sygn. S. 252/54) w uwzględnieniu skargi rewizyjnej obrońcy ww., zmienił wyrok WSR w Stalinogrodzie (sygn. Sr. 42/54) w ten sposób, że poprawił kwalifikację prawną (przyjął w miejsce art. 86 § 2 kkWP jako podstawę art. 87 kkWP), złagodził orzeczoną karę pozbawienia wolności do 3 lat więzienia, zmniejszoną na mocy amnestii do 1 roku i 6 m-cy więzienia oraz utrzymał w mocy karę dodatkową. Od 28.12.1953 Henryk Tomczok przebywał w Więzieniu Karno-Śledczym w Stalinogrodzie, 05.05.1954 przeniesiony został do OPW (Ośrodek Pracy Więźniów) przy kopalni „Dymitrow” w Bytomiu. Zwolniony 16.04.1955.

IPN Ka 238/4414 (Sr 42/54), IPN Ka 365/14.

Materiały administracyjne. Henryk Tomczok figuruje w „Charakterystyce nr 31” sporządzonej w 1974 przez Wydział „C” KW MO w Katowicach na podstawie akt 1047/III i dotyczącej konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Tajne Harcerstwo Krajowe” (02.02.1952 zmiana nazwy na „Szeregi Wolności”). Organizacja, która powstała w marcu 1948 na terenie Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Mysłowicach, działała na terenie Mysłowic, Katowic i powiatu pszczyńskiego. Członkowie zorganizowani początkowo w zastępy „Lisów”, „Wilków” i „Orłów”, a od czasu reorganizacji przeprowadzonej w lutym 1952 w oddziały „Bój” (dywersyjno-sabotażowy), „Duch” (zajmujący się propagandą), „Czuwaj” (odpowiedzialny m.in. za zabezpieczenie terenu podczas akcji ulotkowych) oraz „Redakcja” (redagowanie i powielanie ulotek) składali przysięgę o zachowaniu związku w tajemnicy i posługiwali się pseudonimami. W lipcu 1952 do „Szeregów Wolności” została włączona pięcioosobowa organizacja „Volgus”, która utworzyła oddział „Młodzi”. Celem TKH/SW była „walka z ustrojem PRL oraz osłabianie więzi ze Związkiem Radzieckim” poprzez redagowanie i kolportaż „wrogich” ulotek oraz wysyłanie „listów pogróżkowych” do aktywistów PZPR. Od 24.11.1948 dla członków organizacji wydawana była gazetka „Bojownik” zawierająca m.in. informacje pochodzące z zachodnich audycji radiowych. W wyniku rozpracowania, które zostało wszczęte na podstawie wrywkowej kontroli korespondencji prowadzonej przez WUBP w Poznaniu, aresztowano 44 członków „Szeregów Wolności” oraz 20 „pomocników”. Zostali oni skazani przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinogrodzie na kary pozbawienia wolności od roku do 10 lat. Henryk Tomczok jako członek „nielegalnej” organizacji został zatrzymany 16.12.1953. W dniu 22.02.1954 wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach) ww. skazano na karę 5 lat więzienia.

IPN Ka 057/340 t. 1-3 (Charakterystyka 31), IPN Ka 057/665, IPN BU 0174/32.

W materiałach znajdują się informacje dotyczące „nielegalnych organizacji” oraz osób prowadzących działalność skierowaną przeciwko Polsce Ludowej na terenie województwa katowickiego. Henryk Tomczok występuje w aktach w związku z informacją dotyczącą działalności „kontrrewolucyjnej organizacji młodzieżowej” pn. „Szeregi Wolności”.

IPN Ka 032/13 t. 1-2 (14/3).

W dniu 21.06.1993 Sąd Wojewódzki w Katowicach (sygn. akt XVI 1 Ko. 258/92) na podstawie ustawy z dn. 23.02.1991 stwierdził nieważność wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach) z dn. 22.02.1954 (sygn. Sr 42/54), zmienionego postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego z 30.03.1954 (sygn. S.252/54) oraz uznał, iż działalność Henryka Tomczoka związana była z walką na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i stanowiła przejaw realizacji podstawowych swobód obywatelskich.

IPN Ka 238/4414 (Sr 42/54), IPN Ka 365/14.